

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 4 päivänä toukokuuta 2015

548/2015

Valtioneuvoston asetus vankeudesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään vankeuslain (767/2005) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan vankeuden täytäntöönpanoon.

Asetusta sovelletaan myös sotilasoikeudenkäyntiasiaa tuomittuun sellaisen arestirangaistuksen täytäntöönpanoon, joka 3 momentin mukaan pannaan täytäntöön yhdessä 1 momentissa tarkoitetun seuraamuksen kanssa.

Vankeusrangaistuksen kanssa samanaikaisesti pannaan täytäntöön sellaiset arestirangaistukset, joiden täytäntöönpanoa ei ole aloitettu. Tällaisen arestirangaistuksen täytäntöönpanossa on lisäksi noudatettava, mitä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014) ja sotilasoikeudenkäyntiasetuksessa (964/1983) säädetään.

Muiden kuin 2 momentissa tarkoitettujen sotilasoikeudenkäynnissä tuomittujen kurinpitörangaistusten täytäntöönpanosta sekä tuomioiden kansainvälisestä täytäntöönpanosta säädetään erikseen.

2 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Edellä 1 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun seuraamuksen täytäntöönpanosta vastaa Rikosseuraamuslaitos.

Ulosottomies vastaa kuitenkin sakon muuntorangaistusten täytäntöönpanon aloittamiseen liittyvistä tehtävistä siten kuin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) säädetään.

Rikosseuraamuslaitoksen ja ulosottoviranomaisen välillä asiakirjat voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden välityksellä.

Täytäntöönpanon aloittaminen

3§

Väliaikainen täytäntöönpanokirja

Sen lisäksi, mitä vankeuslain (767/2005) 2 luvun 1 a§:ssä säädetään vankipassista, väliaikaisena täytäntöönpanokirjana toimii myös tuomioistuimen päätösilmoitus.

4§

Tuomion täytäntöönpanokelpoisuuden selvittäminen

Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanoyksikön on selvitettävä tuomion täytäntöönpanokelpoisuus.

Jos tuomittu vangitaan hovioikeudessa poissaolevana, täytäntöönpanoyksikön on annettava etsintäkuulutus, jonka mukaan tuomittu on toimitettava tavattaessa rangaistustaan suorittamaan.

5§

Tuomion lähettäminen täytäntöönpanotavaksi

Jos tuomittu on jo vankilassa, Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanoyksikkö lähettää täytäntöönpanokirjan ja muut täytäntöönpanoon tarvittavat tiedot vankilaan, jossa tuomittu on kirjoilla.

Jos tuomittu ei ole vankilassa, täytäntöönpanoyksikkö lähettää 1 momentissa tarkoitetut tiedot tuomitun asuin- tai oleskelupaikan mukaan määräytyvään rikosseuraamusalueen arviointikeskukseen, yhdyskuntaseuraamustoimistoon tai vankilaan. Jos tuomitun asuin- tai oleskelukunta on muuttunut, arviointikeskuksen, yhdyskuntaseuraamustoimiston tai vankilan on siirrettävä täytäntöönpanoasiakirjat toimivaltaiselle Rikosseuraamuslaitoksen yksikölle. Siirrosta on ilmoitettava täytäntöönpanoyksikölle.

Jos tuomitulla ei ole kotikuntaa tai asuinkuntaa Suomessa, täytäntöönpanoyksikkö lähettää 1 momentissa tarkoitetut tiedot siihen arviointikeskukseen, yhdyskuntaseuraamustoimistoon tai vankilaan, jonka toimialueella rangaistuksen tuominnut tuomioistuin sijaitsee.

6§

Tuomitun kuuleminen

Jos tuomitun asuin- tai oleskelupaikka on selvillä, Rikosseuraamuslaitoksen on lähetettävä tuomitulle kirjallinen kehoitus ottaa yhteyttä Rikosseuraamuslaitoksen yksikköön määrättynä ajankohtana rangaistusajan suunnitelmasta, ilmoittautumisen ajankohdasta ja sijoitusvankilasta kuulemista varten.

Tuomittua voidaan kuulla henkilökohtaisesti Rikosseuraamuslaitoksen yksikössä taikka tuomitulle soveltuvalla tavalla kirjeitse, sähköpostitse, puhelimitse, videoyhteyden välityksellä tai muulla vastaavalla tavalla.

7§

Ilmoittautumisajankohdan ja sijoitusvankilan määrääminen

Tuomitun henkilökohtaisen kuulemisen yhteydessä voidaan tehdä päätös tuomitun ilmoittautumisajankohdasta ja sijoitusvankilasta sekä laatia vankeuslain 4 luvun 6 §:ssä tarkoitettu rangaistusajan suunnitelma.

Jollei 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ilmoittautumisajankohdasta ja sijoitusvankilasta ole tehty tai rangaistusajan suunnitelmaa laadittu kuulemisen yhteydessä, nämä asiakirjat voidaan toimittaa tuomitulle postitse tai muulla tuomitulle soveltuvalla tavalla.

Jos tuomittua ei tavoiteta tai hän ei saavu kuultavaksi hänelle määrättyä ajankohtana, tuomitulle voidaan laatia rangaistusajan suunnitelma sekä tehdä päätös ilmoittautumisajankohdasta ja sijoitusvankilansa. Päätös ja rangaistusajan suunnitelma lähetetään Rikosseuraamuslaitoksen tiedossa olevaan tuomitun osoitteeseen.

8§

Tuomitun kuulemiseen ja täytäntöönpanon aloittamiseen liittyvien korvausten maksutapa

Kuulemisesta aiheutuvat matkakustannukset korvataan tuomitulle antamalla tai postittamalla hänelle matkalippu tai maksamalla kustannukset tuomitun ilmoittamalle pankkitilille, maksuosoituksena tai muulla vastaavalla tavalla.

Vankilaan saapuvan vangin matkakustannukset korvataan tuomitulle antamalla tai postittamalla hänelle matkalippu tai maksamalla kustannukset vangin ilmoittamalle pankkitilille, maksuosoituksena tai muulla vastaavalla tavalla.

9§

Sakon muuntorangaistukseen tuomitun vankilaan passittaminen

Ulosottomies antaa sakon muuntorangaistukseen tuomitulle päätöksen vankilaan ilmoittautumisajankohdasta ja sijoitusvankilasta. Tuomittu passitetaan Rikosseuraamuslaitoksen laatiman sijoitusohjeen perusteella määrättyyn vankilaan.

Jos tuomittu ilmoittaa haluavansa avolaitokseen ja allekirjoittaa vankeuslain 4 luvun 9 §:n mukaisen päihitteettömyyssitoumuksen, ulosottomiehen on ilmoitettava asiasta rikosseuraamusalueen arviointikeskukseen.

Ulosottomiehen on ilmoitettava muuntorangaistukseen tuomitun vankilaan passittamisesta Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanoyksikköön. Täytäntöönpanoyksikön on ilmoitettava ulosottomiehelle, jos tuomittu ei saavu vankilaan määrättyä ilmoittautumisajankohtana.

10§

Etsintäkuuluttaminen

Jos tuomion täytäntöönpanon aloittamisesta vastaava Rikosseuraamuslaitoksen yksikkö katsoo, että tuomittu pakoilee tai että hänet on muun vankeuslain 2 luvun 2 a §:n mukaisen edellytyksen täyttymisen johdosta etsintäkuulutettava, yksikön on ilmoitettava asiasta Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanoyksikölle tuomitun etsintäkuuluttamista varten.

11 §

Arestin täytäntöönpano

Tuomion täytäntöönpanon aloittamisesta on ilmoitettava 1 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa joukko-osaston komentajalle tai pääesikunnalle. Rajavartiolaitoksen palveluksessa olevan osalta ilmoitus tehdään rajavartiolaitoksen esikunnalle.

12 §

Lainvoimaa vailla olevan tuomion täytäntöönpano

Jos tuomittu vankeuslain 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettulla tavalla tyytyy tuomioon ja suostuu tuomitun rangaistuksen täytäntöönpanoon, vaikka tuomio ei ole saanut lainvoimaa, ilmoitus suostumuksesta tulee tehdä esteettömän todistajan läsnä ollessa täytäntöönpanosta vastaavalle virkamiehelle tai muulle Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanoyksikön tai vankilan työjärjestyksessä määrättylle virkamiehelle.

Tuomitun tyytymisestä tuomioon ja tuomitun mahdollisesta vapauttamisesta vankilasta ennen kuin asia on ratkaistu muutoksenhakutuomioistuimessa, on ilmoitettava sille tuomioistuimelle, jossa asia on vireillä. Lisäksi tyytymisestä tuomioon on ilmoitettava tuomitun asiamiehelle.

13 §

Sakon muuntorangaistuksen suorittaminen

Sakon muuntorangaistusta suorittamaan tulevalle on selvitettävä hänen oikeutensa sakon maksamiseen viiden arkipäivän kuluessa. Ellei maksetun sakkorangaistuksen lisäksi täytäntöönpantavana ole muuta rangaistusta eikä tuomittu ole vangittuna muusta syystä, vanki on vapautettava heti, kun on varmistunut, että sakko on maksettu.

3 luku

Saapuminen vankilaan ja rangaistusajan suunnitelma

14 §

Tulotarkastuksen kirjaaminen

Tulotarkastuksesta merkitään:

- 1) tarkastuksen ajankohta, tarkastuksen toimittaja ja todistaja;
 - 2) tarkastettavan henkilötiedot;
 - 3) tarkastettavasta otetut henkilötuntomerkit;
 - 4) tulotarkastuksessa mahdollisesti löydetty luvattomat aineet ja esineet.
- Tulotarkastuksessa laaditaan vankeuslain 9 luvun 2 §:ssä tarkoitettu omaisuusluettelo.

15 §

Rangaistusajan suunnitelman sisältö

Rangaistusajan suunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon:

- 1) tuomitun tai vangin aikaisempi rikollisuus, tuomitun tai vangin tekemän rikoksen tai tekemien rikosten laatu ja tuomitun rangaistuksen pituus;
- 2) tuomitun tai vangin sosiaaliset olosuhteet, yksilölliset tarpeet ja voimavarat;
- 3) arvio tuomitun tai vangin työ- ja toimintakyvystä;
- 4) tekijät, jotka lisäävät todennäköisyyttä syyllistyä uusiin rikoksiin;
- 5) tekijät, joilla todennäköisyyttä syyllistyä uusiin rikoksiin voidaan vähentää;

6) turvallisuuteen vaikuttavat tekijät.

Rangaistusajan suunnitelma sisältää:

1) vankeusajan keskeiset tavoitteet;

2) tietoja osallistumisvelvollisuuteen sisältyvän toiminnan laadusta, sisällöstä ja vaatimustasosta;

3) turvallisuuden ylläpitämiselle asetettavat vaatimukset;

4) tiedon sijoitusvankilasta;

5) suunnitelman mahdollisen poistumisluvan ajankohdasta ja edellytyksistä;

6) suunnitelman mahdollisen valvotun koevapauden ajankohdasta ja edellytyksistä;

7) vapauttamissuunnitelman ja valvontaan määrättävän osalta lisäksi valvontasuunnitelman.

Kun suunnitelma laaditaan edellä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa ennen rangaistuksen täytäntöönpanon alkamista, suunnitelman tulee sisältää ainakin tietoja toiminnasta rangaistusaikana sekä mahdolliseen koevapauteen ja ehdonalaiseen vapauttamiseen liittyvistä asioista. Suunnitelmasta on ilmeistä myös tiedot vankilasta, johon tuomittu on saavuttava tai johon hänet on toimitettava sekä rangaistuksen suorittamisen aloituspäivä.

16 §

Rangaistusajan suunnitelman toteuttaminen ja seuranta

Rangaistusajan suunnitelman täytäntöönpanosta vastaa sijoitusvankila. Sijoitusvankila huolehtii myös niistä valmisteluista, joita vangin päästäminen valvottuun koevapauteen tai ehdonalaiseen vapauteen edellyttävät.

Rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteutumista on vankilassa seurattava ja se on otettava tarkasteltavaksi vähintään kolme kertaa vuodessa. Jos rangaistusaika on lyhyempi kuin neljä kuukautta, suunnitelma on otettava tarkasteltavaksi hyvissä ajoin ennen vangin vapauttamista.

Jos täytäntöönpanossa todetaan välttämättömäksi poiketa rangaistusajan suunnitelmasa vahvistetuista tavoitteista, vankilan on tehtävä arviointikeskukselle esitys suunnitelman muuttamisesta. Samoin on meneteltävä, jos suunnitelman noudattaminen edellyttää vangin siirtämistä toiseen vankilaan, jollei arviointikeskus ole siirtänyt toimivaltaa asiassa vankilalle.

17 §

Vankipassi

Vangin kuljetuksesta päättävän viranomaisen on laadittava vangin kuljetuksesta vankipassi, joka sisältää:

1) vangin nimen, syntymäajan, henkilötunnuksen tai teknisen henkilötunnisteen;

2) vapaudenmenetyksen perusteen;

3) kuljetuksen määränpään;

4) kuljetuksen tarkoituksen;

5) kuljetuksen aikana huomioon otettavat turvallisuustekijät;

6) päiväyksen ja tiedot passituksen antajasta.

Vankipassiin voidaan liittää myös vangin valokuva.

Tuomioistuimen tulee käsittelystään laatia vankia koskeva vankipassi, kun vanki on kutsusta toimitettu tuomioistuimeen. Vankipassiin on merkittävä vangitsemista, vangittuna pitämistä ja vankilaan passitusta koskevat tiedot sekä muut tiedot, jotka ovat tarpeen ratkaisun täytäntöönpanoa varten.

Rikosasiassa vankipassiin on merkittävä, onko syytetty tuomittu rangaistukseen. Jos syyte on hylätty tai syytettyä ei ole tuomittu rangaistukseen, vankipassiin on merkittävä

teko, josta hänelle on vaadittu rangaistusta tai joka on luettu hänelle syyksi, Jos vanki on tuomittu rangaistukseen, vankipassiin on merkittävä rikos, josta rangaistus on tuomittu sekä rangaistusseuraamukset.

4 luku

Toimintaan sijoittaminen ja työ- ja toiminta-aika

18 §

Toimintaan sijoittaminen

Vanki on sijoitettava rangaistusajan suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi toimintaan siten, että vangin yksilölliset tarpeet ja vankilan käytettävissä olevat voimavarat otetaan huomioon.

Toimintaan sijoittamispäätöksessä määritellään toiminta, johon vanki sijoitetaan, päivittäinen toiminta-aika ja toimintarahen tai avolaitospalkan perusteet.

19 §

Vankien työ- ja toiminta-aika

Ammattityössä avolaitoksissa sovelletaan yleistä työaikalainsäädäntöä.

Muussa toiminnassa säännönmukainen toiminta- tai työaika on enintään kahdeksan tuntia vuorokaudessa ja enintään 35 tuntia viikossa

Vangeille on annettava tunnin mittainen tai erityisestä syystä lyhyempi lepotauko ruokailua varten. Lepoaikaa ei lueta toiminta-ajaksi.

Ylitöiden määräytymisessä ja niiden korvaamisen perusteissa noudatetaan yleistä työaikalainsäädäntöä soveltuvien osin.

20 §

Siviilityön ehdot

Lupa siviilityöhön annetaan määräajaksi tai toistaiseksi. Siviilityön ehdoissa on määrättävä:

- 1) päivittäinen lähtöaika vankilasta ja vankilaan paluuaika;
- 2) kulkuväline ja kulkureitti;
- 3) työn sisältö ja työskentelypaikka;
- 4) luvan sähköinen tai muu valvontatapa sekä muut vankilan ulkopuolella liikkumista ja yhteydenpitoa koskevat ehdot;
- 5) työpaikan yhdyshenkilö;
- 6) ruoka- ja ylläpitokorvauksen periminen;
- 7) vangin velvollisuus esittää palkkatiedot.

Rikosseuraamuslaitoksen on valvottava siviilityön ehtojen noudattamista riittävällä tavalla.

Siviilityön ehdot ja tieto Rikosseuraamuslaitoksen valvontavastuusta annetaan tiedoksi työnantajalle.

21 §

Sijoitussopimus

Sijoitus vankilan ulkopuoliseen laitokseen perustuu vankilan, sijoituspaikan ja vangin tekemään kirjalliseen sijoitussopimukseen. Sijoitussopimuksessa on määrättävä:

- 1) sijoituksen tavoitteet;

- 2) sijoitusajankohta;
- 3) toiminnan sisältö sijoituspaikassa;
- 4) vangille asetettavat ehdot;
- 5) seuraamukset ehtojen rikkomisesta;
- 6) yhteydenpito vankilan, sijoituspaikan ja vängin koti- tai asuinkunnan välillä;
- 7) toimenpiteet sijoituksen päättyessä tai sijoituksen keskeytyessä tai purkautuessa;
- 8) muut yhteydenpitoa ja valvontaa koskevat tarpeelliset tiedot.

Sopimus sisältää myös vängin sitoutumisen tavoitteelliseen toimintaan sijoituspaikassa.

Sijoitus sopimus tehdään määräajaksi, joka ei ilman vängin olosuhteista johtuvaa tai muuta vastaavaa erityistä syytä saa olla alle 14 vuorokautta eikä yli kuusi kuukautta. Sijoituspaikasta ja ehdonalaisten vapauttamisen jälkeisistä tarpeellisista toimista sovitaan vängin asuin- tai kotikunnan kanssa.

Sijoituspaikan tulee olla valtion, kunnan, kuntayhtymän tai muun julkisyhteisön ylläpitämä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottava yksikkö taikka vastaava yksityinen yksikkö, jonka toiminta on järjestetty yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) tai yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) mukaisesti, taikka yksikkö, jota ylläpitää rikosseuraamusalalla toimiva yhdistys tai säätiö, jonka Rikosseuraamuslaitos on hyväksynyt sijoituspaikaksi.

22 §

Opintoluvan ehdot

Opintolupa myönnetään määräajaksi tai toistaiseksi. Opintoluvan ehdoissa on määrätävä:

- 1) vankilasta lähtöaika ja vankilaan paluuaika;
- 2) kulkuväline ja kulkureitti;
- 3) opiskelupaikka;
- 4) opintoluvan sähköinen tai muu valvontatapa sekä muut vankilan ulkopuolella liikku- mista ja yhteydenpitoa koskevat ehdot;
- 5) opiskelupaikan yhdyshenkilö;
- 6) selvitys opintotuesta;
- 7) ruoka- ja ylläpitokorvauksen periminen.

Rikosseuraamuslaitoksen on valvottava opintoluvan ehtojen noudattamista riittävällä tavalla.

23 §

Valvotun ulkopuolisen toiminnan ehdot

Lupa valvottuun ulkopuoliseen toimintaan annetaan määräajaksi tai toistaiseksi. Lupa voidaan antaa sijoitusvankilan ulkopuolella järjestettävään tilaisuuteen tai muuhun toimintaan kuin työhön tai koulutukseen osallistumiseen. Jos toiminta täyttää vängin osallistumisvelvollisuuden, lupaehdoissa tulee määrätä toiminnan ajalta maksettava toimintaraha.

Toiminnan lupaehdoissa määrätään tilaisuuteen osallistumisen tai toiminnan sisältö, kulkureitti sekä mahdolliset yhteydenpitoa koskevat ehdot.

Vangin omaisuus ja tulot

24 §

Vangin haltuun annettava omaisuus

Vangin haltuun annettava omaisuus voidaan tarkastaa. Vangin haltuun annettavan vangin henkilökohtaisen omaisuuden on sovelluttava säilytettäväksi asuinhuoneessa. Omaisuuden määrän kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon vankilan tai vankilaosaston olosuhteet ja valvonnan aste, asuinhuoneen koko, säilytystilat, paloturvallisuus ja tilojen tarkastamisen asettamat vaatimukset.

Kun hallussa pidettävän omaisuuden määrää rajoitetaan, vangille on annettava tilaisuus valita hallussaan pitämänsä esineet.

Muutoin vangin haltuun annettavan omaisuuden laadussa ja määrässä noudatetaan, mitä vankilan järjestyssäännössä määrätään.

25 §

Sähkölaitteiden tarkastaminen

Vangin haltuun annettavat sähkölaitteet on annettava asianmukaisen koulutuksen saaneen henkilön tarkastettaviksi. Laitteet tarkastetaan vangin kustannuksella. Tarkastusmaksun tulee olla kohtuullinen.

Tarkastettu laite on sinetöitävä siten, ettei sitä voida sinettiä murtamatta tai poistamatta avata. Vangin kustannuksella uusi tarkastus saadaan suorittaa ainoastaan, jos sinetti on ilman henkilökunnan antamaa lupaa poistettu tai rikottu.

26 §

Omaisuus kuljetuksen aikana

Kun vanki siirretään toiseen vankilaan, kuljetuksen yhteydessä voidaan ottaa siirrettäväksi sellaista vangin henkilökohtaista omaisuutta, jonka siirtämisestä hän itse pystyy huolehtimaan. Vangin tulee erityisesti huolehtia helposti särkyvien esineiden kuljettamisesta. Vangille on annettava mahdollisuus valita omaisuus, jonka kuljettamisesta hän huolehtii. Kuljetuksen aikana vangin haltuun voidaan antaa ainoastaan sellaista omaisuutta, jonka hallussapito on vankilassa sallittu.

27 §

Elintarvikkeiden ja muiden tavaroiden hankkiminen

Vangille on kerran viikossa järjestettävä mahdollisuus ostaa elintarvikkeita ja muuta henkilökohtaiseen käyttöön soveltuvaa tavaraa laitosmyymälästä tai muulla tavoin.

Jos vankilassa on laitosmyymälä, vangin on ensisijaisesti itse käytävä tekemässä ostoksensa. Jos vanki on turvaamistoimenpiteen tai muun vastaavan syyn vuoksi estynyt käymästä laitosmyymälässä taikka jos käynnistä aiheutuu vaaraa vankilan järjestykselle tai turvallisuudelle, ostot toimitetaan hänelle tilauksen perusteella.

Jos vanki haluaa tilata vankilan välityksellä ulkopuolelta käyttöesineitä ja tarvikkeita, hänen on siirrettävä vankilan tilille tilauksen maksamisen edellyttämät varat ennen kuin vankila tekee tilauksen.

28§

Käyttöesineiden hankkiminen

Jos vanki haluaa hankkia vankilan ulko-puolelta käyttöesineitä tai muita tarvikkeita, hänen on ennen niiden hankkimista varmistauduttava siitä, että esineet tai tarvikkeet voidaan antaa hänelle hallussa pidettäväksi tai ottaa vankilassa säilytettäväksi.

29§

Toimintarahen määräytyminen

Palkka ja toimintaraha maksetaan työhön ja muuhun toimintaan käytettyjen tuntien mukaan. Toimintaan sijoitettaessa määritetään vangin toiminta-aika. Muulta 19§:ssä tarkoitulta säännönmukaiselta työ- ja toiminta-ajalta maksetaan käyttöraha.

Toimintaraha maksetaan vankeuslain 9 luvun 6§:ssä tarkoitettujen perusteiden mukaan siten, että toimintaraha on ensimmäisessä luokassa 0,70 euroa tunnilta, toisessa luokassa 0,90 euroa tunnilta ja kolmannessa luokassa 1,20 euroa tunnilta.

Urakkatyöstä toimintaraha voidaan maksaa myös työsuoritukseen perustuen. Tällöin on ennen työn aloittamista sovittava työsuorituksen yksikköarvoista.

30§

Palkan määräytyminen

Avolaitosten ammattityöstä maksettava käypä palkka on vähintään palkan ulosmittauksessa noudatettavan suojaosuuden suuruinen. Palkka on ensimmäisessä palkkaluokassa 3,70 euroa tunnilta, toisessa 4,10 euroa tunnilta, kolmannessa 4,50 euroa tunnilta, neljännessä 6,00 euroa tunnilta, viidennessä 6,70 euroa tunnilta ja kuudennessa palkkaluokassa 7,30 euroa tunnilta. Ammattityöhön perehdyttävän jakson ajalta voidaan maksaa toimintarahaa.

Kun vankityötä tehdään Rikosseuraamuslaitoksen valvonnassa muun kuin Rikosseuraamuslaitoksen lukuun, palkka maksetaan vähintään neljän palkkaluokan mukaisena.

31§

Käyttörahan määräytyminen

Säännönmukaisena työ- ja toiminta-aikana vangille maksetaan käyttörahaa 0,30 euroa tunnilta silloin, kun hän ei osallistu toimintaan. Jos vanki ei omasta syystään osallistu toimintaan, käyttörahaa maksetaan vastaavasti 0,15 euroa tunnilta. Käyttörahaa maksetaan siitä päivästä alkaen, jona vanki on täytäntöönpanomääräyksen perusteella otettu vankilaan.

32§

Työkyvyttömyysajan käyttöraha ja toimintaraha

Työkyvyttömyysajalta maksetaan käyttörahaa 0,30 euroa tunnilta kolmen ensimmäisen päivän työ- tai toiminta-ajalta. Tämän jälkeen vangille maksetaan käyttörahana 70 prosenttia sen toimintarahaluokan toimintarahasta, jota vanki sai ennen työkyvyttömyyttä. Työtapaturmaan joutuneelle vangille maksetaan käyttörahana kuitenkin heti tapaturman jälkeen 70 prosenttia sen toimintarahaluokan toimintarahasta, jota hän sai ennen työtapaturmaa.

Palkkaa saaneelle vangille työkyvyttömyysajan käyttöraha maksetaan kolmannen toimintarahaluokan mukaisena. Työsuorituksen perusteella toimintarahaa saaneelle vangille

työkyvyttömyysajan käyttörahana maksetaan enintään 70 prosenttia kolmannen toimintarahaluokan toimintarahasta.

33 §

Toimintaraha määräaikaisen osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisen aikana

Määräaikaisen osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisen ajalta maksetaan toimintarahaa sen toimintarahaluokan mukaan, jota vanki sai ennen vapauttamista.

Palkkaa saaneelle vangille maksetaan osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisen ajalta toimintarahaa kolmannen toimintarahaluokan mukaisena. Työsuorituksen perusteella toimintarahaa saaneelle vangille maksetaan vapauttamisajalta toimintarahaa 70 prosenttia kolmannen toimintarahaluokan toimintarahasta.

34 §

Ruoka- ja ylläpitokorvaus

Palkasta pidätettävä ruoka- ja ylläpitokorvaus on 1,60 euroa tehdyltä työtunnilta. Yli-työtunneilta ei ruoka- ja ylläpitokorvausta peritä. Pidätykset suoritetaan ennen palkanmaksua suoraan vangin tilistä.

Tuottavaa omaa työtä tai muuta kuin työharjoitteluna tehtyä siviilityötä tekevältä peritään 9,90 euroa ruoka- ja ylläpitokorvausta kultakin vankilassaolopäivältä.

Vangilta, jolle ulkopuolinen viranomainen maksaa toimintaan osallistumisesta tukea, peritään ruoka- ja ylläpitokorvaus siten kuin 2 momentissa säädetään. Ruoka- ja ylläpitokorvausta ei kuitenkaan peritä siltä osin kuin vangin käyttöön opiskelusta tai muusta toiminnasta välttämättä aiheutuneiden kustannusten maksamisen jälkeen jäisi vähemmän kuin kolmannen toimintarahaluokan suuruinen määrä.

35 §

Korvaus omatoimisesta ruokailusta

Jos vangeille maksetaan ruokarahaa omatoimisen ruokailun järjestämiseksi, sovelletaan, mitä 34 §:n 2 momentissa ja 36 §:n 1 momentissa säädetään.

36 §

Ruokakorvausten perimättä jättäminen

Jos laitoksen ulkopuoliseen toimintaan osallistuvalla vangilla ei ole mahdollisuutta osallistua kaikkeen laitoksen päivittäiseen ruokailuun, käyttämättä jääneen aterian korvausta ei peritä. Perimättä jätettävä aamiaisen korvaus on 1,25 euroa, lounaan ja päivällisen korvaus kummastakin 2,25 euroa ja iltapalan korvaus 0,65 euroa.

Vankilassa, jossa vangit vastaavat ruokahuollosta omatoimisesti, jätetään korvausta perimättä 6,40 euroa kutakin päivää kohti, jona vankila ei tarjoa laitoshuokaa. Jos vanki saa tällaisessa laitoksessa toimintarahaa, hänelle annetaan 6,40 euroa päivässä asuinosastolla valmistettavien aterioiden raaka-aineiden hankintaan, jollei vankila hanki niitä. Vangin mukana olevaa pientä lasta varten annetaan lisäksi raaka-aineiden hankintaan puolet vangille annettavasta summasta.

Kirjeenvaihto, puhelut ja sähköinen viestintä

37 §

Kirjeiden ja muiden postilähetysten tarkastaminen

Kirjeiden ja muiden postilähetysten tarkastamisella ei saa aiheuttaa vangille suurempaa haittaa kuin asianmukaisen tarkastuksen suorittamiseksi on välttämätöntä. Kirjeet ja muut postilähetykset on tarkastettava ja toimitettava eteenpäin niin pian kuin tarkastuksen viemä aika huomioon ottaen on mahdollista. Kirjeiden jakamisen ja postilaatikon tyhjentämisen ajankohdat on ilmoitettava vangeille. Vangeille on ilmoitettava vankilan postilokeron osoite.

Tarkastusta varten avattu kirje toimitetaan vangille uudelleen suljettuna.

38 §

Kirjeiden ja muiden postilähetysten avaamisesta ilmoittaminen ja avaamisen kirjaaminen

Vangille saapuneen tai häneltä peräisin olevan suljetun kirjeen tai muun postilähetyksen avaamisesta on ilmoitettava vangille. Avaamisesta voidaan ilmoittaa vangille kirjeeseen tai lähetykseen tehdyllä merkinnällä. Jos suljetussa vankilassa tai terveydenhuoltoyksikön alaisessa yksikössä kaikki vangeille saapuneet kirjeet ja muut postilähetykset tarkastetaan avaamalla, menettelystä voidaan ilmoittamisen sijaan tiedottaa vangeille yleisesti.

Päätös avaamisesta on kirjattava. Suljetussa vankilassa tai terveydenhuoltoyksikön alaisessa yksikössä olevalle vangille saapuneen kirjeen tai muun postilähetyksen avaamisesta ei kuitenkaan tarvitse kirjata, jollei kyse ole vankeuslain 12 luvun 4 §:n 2 momentin mukaisen asiamiehen lähettämän kirjeen tai postilähetyksen avaamisesta. Avaamisen yhteydessä löydetty esineet ja aineet on kirjattava.

39 §

Valvontaviranomaiset

Vankien saatavilla tulee olla luettelo, josta käyvät ilmi vankilan tai sen henkilökunnan toimintaa valvovat viranomaiset sekä ihmisoikeuksien toteutumista valvovat toimielimet, joille vangeilla on kansainvälisten sopimusten mukaan valitus- tai kantelu-oikeus.

40 §

Puhelun kuuntelemisen ja tallentamisen kirjaaminen

Puheluista, joita kuunnellaan ja tallennetaan, kirjataan vangin nimi, puhelinnumero, johon vanki on soittanut taikka josta vangille on soitettu, kuuntelua ja tallentamista koskevan päätöksen tekijä sekä päätöksen peruste.

41 §

Matkapuhelimen käyttö ja käytön valvonta

Matkapuhelimen käyttöä koskevat lupaehdot voivat sisältää matkapuhelimen käyttöaikaa ja -paikkaa, matkapuhelimen säilyttämistä, lokitiedostojen tarkastamista ja valvontaa, tekstiviestien lähettämistä ja muita vastaavia ehtoja.

Luvasta on ilmentävä, miten matkapuhelimen käyttöä valvotaan.

548/2015

42 §

Sähköpostin käyttö ja käytön valvonta

Vangin on annettava selvitys sähköpostin käytön perusteena olevasta tärkeästä syystä. Lupa voidaan myöntää yksittäisen tai useamman viestin lähettämiseen tai vastaanottamiseen taikka koskemaan viestintää yhden tai useamman henkilön kanssa. Lupa voidaan myöntää määräaikaisena tai toistaiseksi voimassa olevana.

Luvasta on ilmentävä, miten sähköpostin käyttöä valvotaan.

43 §

Internetin käyttö ja käytön valvonta

Vangin on annettava selvitys internetin käytön perusteena olevasta tärkeästä syystä. Lupa voidaan myöntää yksittäistä tai useampaa tärkeää syytä varten. Lupa voidaan myöntää määräaikaisena tai toistaiseksi voimassa olevana.

Luvasta on ilmentävä, miten internetin käyttöä valvotaan.

7 luku

Tapaamiset

44 §

Valvotun tapaamisen valvontajärjestelyt suljetussa vankilassa

Tapaamisessa vangin ja tapaajan välissä rakenteellisena esteenä voi olla pleksilasi, pöytä tai muu vastaava kaluste tai rakenne. Rakenteellisen esteen korkeus ja rakenne mitoitetaan vankilan tai sen osaston järjestyksen ja turvallisuuden edellyttämällä tavalla.

Erillään muista vangeista järjestetyssä tapaamisessa rakenteellisen esteen tulee olla sellainen, että vangin ja tapaajan välinen tavaroiden luovuttaminen ja koskettaminen ei ole mahdollista.

45 §

Lapsen tapaamisen valvominen

Lapsen tapaaminen järjestetään tilassa, jossa vangin ja lapsen välissä ei ole rakenteellisia esteitä. Tapaamisessa vangin ja lapsen välinen koskettaminen on sallittua. Tapaamisen valvonnassa on otettava huomioon lapsen etu.

46 §

Tapaamiskielto ja sen sisältö

Tapaamiskieltoa koskevassa päätöksessä on mainittava tapaamiskieltoon asetettavan tapaajan nimi, kiellon peruste ja kesto, kiellon kohteena oleva vanki tai vangit, kiellossa tarkoitettu vankila tai vankilat sekä päätöksen tekijä.

Jos kielto koskee useampaa kuin yhtä vankilaa, kyseisten vankiloiden johtajille on mahdollisuuksien mukaan varattava tilaisuus antaa lausuntonsa ennen tapaamiskielton antamista.

Poistumisluvat

47 §

Poistumislupamenettely

Jos poistumislupaa haetaan tärkeästä tai erittäin tärkeästä syystä, vangin on annettava riittävä selvitys hakemuksensa tueksi. Vangin on jätettävä hakemuksensa käsiteltäväksi hyvissä ajoin ennen haettavaa poistumisajankohtaa.

Poistumislupahakemukset on käsiteltävä viivytyksettä. Jos poistumisluvasta päättäminen on Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön päätösvallassa, hakemus on vankilan lausunnon kanssa viipymättä toimitettava keskushallintoyksikköön.

48 §

Poistumislupaa koskeva päätös ja poistumisluvan ehdot

Poistumislupaa koskevaan päätökseen merkitään:

- 1) poistumisluvan tarkoitus;
- 2) vankilasta lähtöaika ja vankilaan paluu-aika;
- 3) oleskelupaikkakunta;
- 4) poistumisluvan sähköinen tai muu valvontatapa sekä muut vankilan ulkopuolella liikkumista ja yhteydenpitoa koskevat ehdot;
- 5) muut vangin käyttäytymistä koskevat ehdot;
- 6) seuraamukset ehtojen rikkomisesta.

49 §

Matka-aika

Poistumisluvan matka-aikaa laskettaessa otetaan huomioon poistumisluvan tarkoitus, käytettävät kulkuvälineet ja muut matkan kestoon vaikuttavat seikat.

Matka-ajaksi lasketaan menomatkan kesto poistumisluvan ensimmäiselle oleskelupaikkakunnalle ja paluumatkan kesto poistumisluvan viimeiseltä oleskelupaikkakunnalta vankilaan.

50 §

Poistumislupamatkan kustannukset

Sen lisäksi, mitä vankeuslain 14 luvun 10 §:ssä säädetään, vangin poistumislupamatkan kustannukset maksetaan valtion varoista, jos lupa on myönnetty toiseen vankilaan matkustamista tai oikeudenkäyntiin osallistumista varten. Perusteltuna syynä poistumislupamatkan kustannusten maksamiseen valtion varoista voidaan pitää myös sitä, että poistumislupa on perusteltu rangaistusajan suunnitelman toteuttamiseksi.

Kustannukset maksetaan halvimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti. Saattajan kustannukset maksetaan vain, jos saattajana on Rikosseuraamuslaitoksen virkamies.

548/2015

9 luku

Kurinpito

51 §

Järjestysrikkomusten selvittäminen

Epäilyllä järjestysrikkomuksesta on tehtävä ilmoitus turvallisuudesta vastaavalle virkamiehelle. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tiedot ilmoituksen tekijästä, vankilasta, tapahtuma-ajasta ja -paikasta, syylliseksi epäilyllä vangista ja tapahtumaan liittyvistä muista henkilöistä sekä selostus tapahtuneesta ja tapahtuman johdosta tehdyistä toimenpiteistä.

Järjestysrikkomuksen selvittämisestä pidettävään pöytäkirjaan merkitään vangin ja muun kuultavan henkilön henkilötiedot, tapahtuman yksilöintitiedot sekä mistä järjestysrikkomuksesta vankia epäillään, kuulemispaikka ja -aika, kuulemisen toimittaja ja läsnä ollut todistaja sekä syylliseksi epäillyn vangin ja muun kuultavan kertomus ja muu esitetty näyttö. Järjestysrikkomuksesta tehty ilmoitus liitetään pöytäkirjaan. Kuulemisen toimittajan ja läsnä olleen todistajan on allekirjoitettava pöytäkirja. Kuultava allekirjoittaa kuulemisestaan laaditun pöytäkirjan.

52 §

Kurinpitoasian käsittely

Kurinpitoasian käsittelystä pidetään pöytäkirjaa, johon on merkittävä:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) rikkomuksen laatu, tapahtumapaikka ja -aika;
- 3) tiedot asiassa esitetystä selvityksestä ja viittaus rikkomuksen selvittämistä koskevaan pöytäkirjaan;
- 4) vangin lausunto;
- 5) mahdolliset muut lausunnot;
- 6) videoyhteyden tai muun vastaavan yhteydenpitotavan käyttäminen kuulemisessa;
- 7) määrätty kurinpitorangaistus tai asiassa tehty muu päätös ja sen perustelut;
- 8) kurinpitorangaistuksesta mahdollisesti tehtävä vähennys;
- 9) kurinpitorangaistuksen täytäntöönpanoaika ja -paikka.

Jos kurinpitorangaistusta ei määrätä, pöytäkirjaan merkitään 1 momentin 1–7 kohdassa tarkoitetut tiedot. Jos asia siirretään kurinpitorangaistuksen määräämisen sijasta poliisin tutkittavaksi, tästä on tehtävä pöytäkirjaan merkintä.

10 luku

Tarkastaminen ja valvonta

53 §

Vangin henkilöntarkastuksen kirjaaminen

Vangin henkilöntarkastusta koskevaan pöytäkirjaan on merkittävä:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) henkilöntarkastuksen peruste ja suoritettu toimenpide;
- 3) henkilöntarkastuksen aika ja tarkastuspaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) henkilöntarkastuksen suorittaja;
- 6) todistaja, taikka jos todistajaa ei ole ollut, syy siihen;

- 7) tarkastuksessa tehdyt havainnot ja löydöt;
- 8) haltuun otettu omaisuus.

54 §

Erityistarkastusta koskevan päätöksen kirjaaminen

Erityistarkastuksen suorittamista koskevaan päätökseen on merkittävä tarkastettava vankila, osasto tai muu tila, tarkastuksen aika, tarkastuksen vastuuhenkilö, erityistarkastuksen peruste sekä päätöksen tekijä.

Erityistarkastuksessa tehdyistä tilan tarkastuksesta ja henkilöntarkastuksista pidetään pöytäkirjaa, johon merkitään tarkastukseen osallistuneet virkamiehet, tarkastettujen vankien henkilötiedot, mahdollisesti löydetty luvattomat esineet ja aineet sekä niiden löytöpaikka. Pöytäkirjaan merkitään lisäksi ajankohta, jolloin erityistarkastuksen peruste on ilmoitettu vangille tai vangeille.

55 §

Henkilönkatsastusta koskevan päätöksen kirjaaminen

Henkilönkatsastuksen määrittämistä koskevaan päätökseen on merkittävä vangin nimi, henkilönkatsastuksen peruste, henkilönkatsastuksen suorittamispaikka, päätöksen tekijä sekä ajankohta, jolloin henkilönkatsastuksen peruste on ilmoitettu vangille.

Henkilönkatsastuksessa löytyneet aineet ja esineet on kirjattava.

56 §

Tapaajan henkilöntarkastuksen kirjaaminen

Tapaajan henkilöntarkastusta koskevaan pöytäkirjaan on merkittävä:

- 1) henkilöntarkastuksen kohteena olevan henkilön henkilötiedot;
- 2) henkilöntarkastuksen peruste ja suoritettu toimenpide;
- 3) henkilöntarkastuksen aika ja tarkastuspaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) henkilöntarkastuksen suorittaja;
- 6) todistaja;
- 7) tarkastuksessa tehdyt havainnot ja löydöt;
- 8) haltuun otettu omaisuus.

57 §

Vankilan alueelta poistamisen kirjaaminen

Henkilön poistamista vankilan alueelta koskevaan päätökseen on merkittävä vankilan alueelta poistetun henkilön henkilötiedot, poistamisen peruste, poistamisen suorittaneet virkamiehet, toimenpiteen aika ja paikka sekä ajankohta, jolloin poistettavalle on ilmoitettu poistamisen peruste.

58 §

Kiinniottamista ja säilössäpitoa koskevien päätösten kirjaaminen

Henkilön kiinniottamista koskevaan päätökseen on merkittävä kiinniotetun henkilötiedot, toimenpiteen aika ja paikka, kiinniottamisen peruste, kiinniottamisen suorittaneet virkamiehet sekä ajankohta, jona peruste on ilmoitettu kiinniotetulle. Päätökseen on lisäksi merkittävä, milloin kiinniottamisesta on ilmoitettu poliisille.

Säilössäpitoa koskevaan päätökseen merkitään säilössäpidettävän henkilötiedot, säilössäpidon aika ja paikka sekä ajankohta, jona päätös säilössäpidosta on ilmoitettu säilössäpidettävälle. Päätökseen merkitään lisäksi poliisin antamat ohjeet.

Säilössäpidon alkamisaika lasketaan kiinniottamisesta.

11 luku

Turvaamistoimenpiteet ja voimakeinojen käyttö

59 §

Voimankäyttö- ja sitomisvälineet

Voimankäyttö- ja sitomisvälineenä käytetään Rikosseuraamuslaitoksen tähän tarkoitukseen varaamia välineitä. Voimankäyttövälineinä käytetään suojakilpeä, patukkaa tai teleskooppipatukkaa, kaasusumutinta, etälamautinta ja pistoolia.

Sitomiseen tarkoitettuina välineinä käytetään käsirautoja, henkilön sitomiseen tarkoitettua muovista sidettä ja hallintavyötä.

Rikosseuraamuslaitos päättää virkamiesten käytössä olevien voimankäyttö- ja sitomisvälineiden tyypistä, määrästä ja aseissa käytettävistä patruunoista.

60 §

Ampuma-aseen kantaminen

Ampuma-asetta saa kantaa ainoastaan asianmukaisen koulutuksen saanut Rikosseuraamuslaitoksen virkamies virantoimituksessa ja aseenkäytön koulutuksessa.

Ampuma-asetta voidaan kantaa kuljetettaessa vankia vankilan ulkopuolella, suljetun vankilan sellirakennusten ulkopuolisessa valvonnassa ja vankilan johtajan erikseen määräämissä virkatehtävissä. Vankien kanssa lähityötä tekevä virkamies ei kuitenkaan saa kantaa ampuma-asetta, ellei tilanteen vaarallisuus sitä yksittäisessä tapauksessa vaadi.

Ampuma-asetta on kannettava lataamattomana turvakotelossa tai muussa aseiden kantamiseen tarkoitettussa varusteessa asun alla siten, ettei ase ole näkyvässä, jolleivät tehtävän luonne tai tilanteen vaarallisuus tai olosuhteet poikkeuksellisesti muuta edellytä.

Erityistä huolta on pidettävä siitä, ettei ampuma-ase joudu muun kuin 1 momentissa tarkoitettun henkilön haltuun.

61 §

Ampuma-aseiden säilyttäminen

Ampuma-aseet ja patruunat on säilytettävä lukitussa paikassa ja niistä tulee pitää vankilakohtaista luetteloa. Turvallisuudesta vastaavan virkamiehen on valvottava ampuma-aseiden säilyttämistä ja käyttöön antamista.

62 §

Sitomisen kirjaaminen

Vangin sitomisen peruste ja kesto on kirjattava. Jos sitominen tapahtuu vankeuslain 18 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla, kirjataan myös ajankohta, jona lääkäriä on kuultu.

Tarkkailun täytäntöönpano ja olosuhteet

Tarkkailun aikana vangin oikeuksia voidaan rajoittaa, jos se on välttämätöntä tarkkailun tarkoituksen toteutumiseksi. Vangin oikeuksien rajoituksissa on otettava huomioon tarkkailuun sijoittamisen peruste. Ennen tarkkailuun sijoittamista vangille on tehtävä henkilöntarkastus ja hänen vaatteensa on vaihdettava. Tarkkailun aikana vangin on käytettävä vankilan antamaa vaatetusta.

Tarkkailuun sijoitetulle vangille voidaan antaa haltuun kohtuullinen määrä sellaisia esineitä ja aineita, joiden haltuun antaminen ei vaaranna hänen turvallisuuttaan tai tarkkailun tarkoitusta. Vangille tulee järjestää mahdollisuus tupakointiin, jollei siitä tarkkailun peruste huomioon ottaen aiheudu vaaraa vankilan järjestykselle tai turvallisuudelle taikka vangin tai muun henkilön turvallisuudelle.

Vangin ulkoilu ja peseytyminen tapahtuvat erillään muista vangeista. Tapaaminen voidaan järjestää vankeuslain 13 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla erillään muista vangeista.

Tarkkailuun käytettävän huoneen tai sellin ilmanvaihdon, lämmityksen ja valaistuksen on oltava riittävät. Vangin haltuun on annettava vuodevaatteet, jollei niiden antaminen vaaranna hänen turvallisuuttaan.

Tarkkailun kirjaaminen

Tarkkailuun sijoittamisesta on kirjattava:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) tarkkailuun sijoittamisen peruste;
- 3) täytäntöönpanopaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) valvontatapa;
- 6) tarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta;
- 7) tarkkailun aikana haltuun annetut esineet ja aineet;
- 8) ajankohta, jolloin sijoittamisesta on tehty terveydenhuoltohenkilökunnalle ilmoitus;
- 9) ajankohta, jona lääkäri tai muu terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluva on tutkinut tarkkailuun sijoitetun terveydentilan;
- 10) se, miten vangin terveydentilaa on seurattu.

Jos tarkkailua jatketaan, päätös jatkamisesta ja sen perusteet on kirjattava.

Eristämistarkkailun täytäntöönpano ja olosuhteet

Eristämistarkkailussa vankia on tarkkailtava ja valvottava siten, ettei hän voi kätkeä tai hävittää luvattomia esineitä tai aineita. Vangin oikeuksia voidaan rajoittaa ainoastaan, jos se on välttämätöntä eristämistarkkailun tarkoituksen toteutumiseksi. Oikeuksien rajoituksia arvioitaessa on otettava huomioon, käytetäänkö valvonnassa erityistä tarkkailuvaatetusta, jolla estetään vankia saamasta haltuunsa hänen kehonsa sisällä kuljettamia kiellettyjä aineita tai esineitä.

Ennen eristämistarkkailuun sijoittamista vangille on tehtävä henkilöntarkastus ja hänen vaatetuksensa on vaihdettava. Jollei vangilta edellytetä erityisen tarkkailuvaatetuksen käyttöä, hänen on eristämistarkkailun aikana käytettävä muuta vankilan antamaa vaatetusta.

Eristämistarkkailuun sijoitetulle vangille voidaan antaa haltuun kohtuullinen määrä sellaisia esineitä ja aineita, joiden haltuun antaminen ei vaaranna eristämistarkkailun tarkoi-

tusta. Vangille voidaan antaa haltuun kirjallisuutta, lehtiä, kirjoitustarvikkeita ja elintarvikkeita. Vangille tulee järjestää mahdollisuus tupakointiin. Vangille voidaan antaa myös mahdollisuus radio- ja televisio-ohjelmien seurantaan.

Vangin ulkoilu ja peseytyminen tapahtuvat erillään muista vangeista. Tapaaminen voidaan järjestää vankeuslain 13 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla erillään muista vangeista.

Eristämistarkkailuun käytettävän huoneen tai sellin ilmanvaihdon, lämmityksen ja valaistuksen on oltava riittävät. Vangille tulee antaa haltuun vuodevaatteet.

66 §

Tarkkailuvaatetus ja sen käyttö

Tarkkailuvaatetuksen tulee olla kooltaan vangille sopiva. Vaatetus on vaihdettava neljän päivän välein ja aina silloin, kun se on likaantunut. Vangille on annettava tilaisuus peseytymiseen päivittäin ja aina, kun vaatetus on likaantunut.

67 §

Eristämistarkkailun kirjaaminen

Eristämistarkkailusta on kirjattava:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) eristämistarkkailun peruste;
- 3) täytäntöönpanopaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) valvontatapa mukaan lukien tarkkailuvaatetuksen käyttö;
- 6) eristämistarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta;
- 7) eristämistarkkailun aikana haltuun annetut tavarat ja aineet;
- 8) ajankohta, jona sijoittamisesta on tehty terveydenhuoltohenkilökunnalle ilmoitus;
- 9) ajankohta, jona lääkäri tai muu terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluva on tutkinut tarkkailuun sijoitetun terveydentilan;
- 10) se, miten vangin terveydentilaa on seurattu;
- 11) tarkkailuvaatetusta käyttävän vangin WC-tiloihin pääsyä koskevan pyynnön ajankohta ja WC-tiloihin pääsyn ajankohta;
- 12) tehdyt havainnot tai löydöt.

Jos eristämistarkkailua jatketaan yli kuusi vuorokautta, päätös ja sen perusteet sekä henkilönkatsastuksessa ilmenneet seikat on kirjattava.

68 §

Erillään pitämisen täytäntöönpano ja olosuhteet

Erillään pidettävän vangin ulkoilu ja peseytyminen tapahtuu erillään muista vangeista. Tapaaminen voidaan järjestää vankeuslain 13 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla erillään muista vangeista.

69 §

Erillään pitämisen kirjaaminen

Erillään pitämistä koskevaan päätökseen on merkittävä:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) erillään pitämisen peruste;
- 3) täytäntöönpanopaikka;
- 4) vangin lausunto;

5) erillään pitämisen alkamis- ja päättymisajankohta.
Jos erillään pitämistä jatketaan, päätöksessä tulee mainita 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

12 luku

Muutoksenhaku

70 §

Päätöksen tiedoksianto ja oikaisuvaatimusosoitus

Päätökseen, johon vanki, tuomittu tai vangin tapaaaja saa hakea oikaisua, on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus. Oikaisuvaatimusosoituksessa on mainittava:

- 1) viranomainen, joka ratkaisee oikaisuvaatimuksen;
- 2) viranomainen, jolle oikaisuvaatimus on toimitettava;
- 3) oikaisuvaatimusaika ja se, mistä se lasketaan.

Oikaisuvaatimusosoitus annetaan Rikosseuraamuslaitoksen vahvistamalla lomakkeella. Päätöksen ja oikaisuvaatimuksen tiedoksiannossa noudatetaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

71 §

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon oikaisua haetaan;
- 2) miltä osin oikaisua vaaditaan ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan;
- 3) perusteet, joilla oikaisua vaaditaan.

72 §

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä:

- 1) päätös, johon oikaisua haetaan alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- 2) todistus siitä, milloin päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin vanki vetoaa oikaisuvaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

73 §

Muutoksenhaun vaikutus täytäntöönpanoon

Jos aluejohtaja oikaisuvaatimuksen tai hallinto-oikeus valituksen perusteella päättää, että vankeuslain 20 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanon lykkäystä koskeva muutoksenhaku keskeyttää täytäntöönpanon, aluejohtajan tai hallinto-oikeuden on viipymättä ilmoitettava asiasta rikosseuraamusalueen arviointikeskukselle.

74 §

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Ennen oikaisuvaatimuksen ratkaisemista päätöksen tehneelle virkamiehelle on annettava tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa. Jos oikaisua vaaditaan rangaistusaikaa koskevaan

päätökseen, lausuntoa ei ole tarpeen pyytää, ellei lausunto asian tulkinnanvaraisuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi ole tarpeen.

75 §

Oikaisua koskevan päätöksen tiedoksianto

Oikaisua koskevan päätöksen tiedoksiannossa noudatetaan, mitä hallintolaissa säädetään.

13 luku

Vapauttaminen

76 §

Rangaistusajan suunnitelmaan sisältyvät vapauttamistoimet

Hyvissä ajoin ennen vangin mahdollista valvottua koevapautta, ehdonalaiseen vapautteen päästämistä tai koko rangaistusta suorittavan päästämistä valvottuun koevapauteen on yhteistyössä vangin kanssa valmistettava rangaistusajan suunnitelman osana vapauttamis-suunnitelmaa.

Vapauttamissuunnitelmaa valmisteltaessa on selvitettävä niitä tekijöitä, jotka tukevat vapautuvan vangin sijoittumista yhteiskuntaan. Erityisesti on arvioitava vapautuvan vangin asumiseen, toimeentuloon, työhön tai koulutusjärjestelyihin, sosiaalisiin suhteisiin, työkykyyn, terveydenhuoltoon sekä päihdekuntoutukseen ja muuhun psykososiaaliseen kuntoutukseen liittyviä tarpeita.

Yhteistyössä kunnan sekä työ- ja elinkeinohallinnon kanssa on vangin suostumuksella huolehdittava siitä, että vapauttamissuunnitelma tukee kunnassa mahdollisesti valmisteltavaa hoito-, huolto- tai kuntoutussuunnitelmaa.

Jos vapautuva vanki määrätään valvontaan, vapauttamissuunnitelma liitetään ehdonalaisten vapauden valvontasuunnitelmaan.

77 §

Vapauttamisajan määräytyminen ja vankilassaoloaika

Vanki on vapautettava vankilassaoloajan viimeisenä päivänä kello 7:n ja 17:n välisenä aikana, jollei tästä liikenneyhteyksien tai muiden vastaavien seikkojen vuoksi ole perusteltua aihetta yksittäistapauksessa poiketa.

Vankilassaoloaikaan luetaan vangin rangaistusaika vapautumiseen saakka vapautumispäivä mukaan lukien. Vankilassaoloajaksi luetaan tuomioistuimen rikoslain (39/1889) 6 luvun 13 §:n nojalla rangaistuksesta tekemä vähennys. Elinkautista rangaistusta suorittavan vankilassaoloajasta sovelletaan, mitä rikoslain 2 c luvun 10 a §:ssä säädetään.

78 §

Vapauttamisasiakirjat

Ehdonalaiseen vapauteen päästetylle on annettava vapauttamisasiakirja, johon merkitään vangin henkilötiedot, täytäntöönpanotiedot, jäännösrangaistuksen pituus, koeajan viimeinen päivä sekä vapauttamispäivää ja valvontaa koskevat tiedot.

Rangaistuksensa kokonaan suorittaneelle vangille on annettava todistus vankilassa suoritetusta vankeusrangaistuksesta.

Jos tuomittu maksaa sakkonsa, hänelle on annettava maksutodistus. Sakon suorittamisesta muuntorangaistuksena on annettava todistus. Arestirangaistuksen suorittamisesta on annettava todistus.

14 luku

Voimaantulosäännökset

79 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2015.

Tällä asetuksella kumotaan vankeudesta annettu valtioneuvoston asetus (509/2006).

Helsingissä huhtikuun 30 päivänä 2015

Kehitysministeri Sirpa Paatero

Hallitusneuvos Ulla Mohell